

CISU – Civilsamfund i
Udviklings Adfærdskodeks

CISU – CIVILSAMFUND I UDVIKLING ADFÆRDSKODEKS

Opdateret oktober 2024

FOTO: HEINE PEDERSEN

INDHOLDSFORTEGNELSE

1. INTRODUKTION	3
1.1 Baggrund	3
1.2 Et dynamisk dokument	3
1.3 Information til medlemmer og omgivelser	4
1.4 Forebyggelse af brud på Adfærdskodeks	4
1.5 Konsekvenser af overtrædelse af Adfærdskodeks	4
1.6 CISUs vedtægter, strategiske grundlag og værdier	4
1.7 Ledelse af CISU	5
1.8 Kvalitetssikring	5
2. ETISKE PRINCIPPER OG RETNINGSLINJER	6
2.1 Grundlæggende etiske principper	6
2.2 Omsætning af de etiske principper	7
3. SAFEGUARDING (SHEA)	8
3.1 Definition	8
3.2 Safeguarding mod seksuel krænkelse, udnyttelse og magtmisbrug	8
3.3 Forebyggelse af seksuel krænkelse, udnyttelse og magtmisbrug	9
3.4 Indberetninger om seksuel udnyttelse og magtmisbrug	10
3.5 Opfølgning	11
4. JURIDSKE PRINCIPPER OG RETNINGSLINJER	12
4.1 Lovgrundlaget	12
4.2 Centrale juridiske principper	12
4.3 Principper for behandling af personoplysninger	15
4.4 Konsekvenser for arbejdsgange	17
5. ANTIKORRUPTION OG UREGELMÆSSIGHEDER	20
5.1 Målgruppe	20
5.2 Målsætning: Helt at undgå korruption, svindel og misbrug	20
5.3 Definitioner	20
5.4 CISU	22
5.5 Medlemsorganisationerne	22
5.6 Bevillingshavere fra CISUs puljer	22

6.	SIKKERHED	24
6.1	Almen sikkerhed	24
6.2	Sikkerhed på udlandsrejser	25
7.	KLAGE- OG INDBERETNINGSMEKANISMER	26
7.1	Introduktion, principper & whistleblowerordning.....	26
7.2	Klager over sagsbehandling i CISUs bevillingssystem (Bevillingsklager)	27
7.3	Klager over interne forhold og/eller medarbejdere ved CISU	29
7.4	Klager over bevillingshavere og samarbejdspartnere ifm. CISU-finansierede aktiviteter.....	30
7.5	Indberetninger ang. uregelmæssigheder og mistanke om korrupsion	32
8.	ANTI-TERROR	34
8.1	Introduktion.....	34
8.2	CISUs krav og tilsyn hermed.....	34
8.3	CISUs anti-terror initiativer og kapacitetsopbygning.....	35
8.4	CISUs anti-terror screening	35

1. INTRODUKTION

1.1 Baggrund

Denne Adfærdskodeks indeholder en samling og opdatering af CISUs principper, retningslinjer og beredskab for de centrale områder i CISUs daglige virke.

Den tager afsæt i CISUs værdier og mangeårige erfaringer som ansvarlig og transparent forvaltnings- og kapacitetsopbygningsorganisation. Åbenhed og ordentlighed er altid omdrejningspunktet for CISUs gørem og laden. Dokumentet bidrager til, at CISU forbilledligt kan udføre sit arbejde og nå sine mål på det grundlag.

Dokumentet er forsøgt skrevet så det kan forstås. Da det samtidig er et dokument, der fungerer som et forvaltningsmæssigt og juridisk grundlag for CISU, indeholder det dog en del kompliceret sprog.

Alle er velkomne til at komme med forslag til forbedringer af dokumentet og dets implementering.

1.2 Et dynamisk dokument

Dokumentet er dynamisk, forstået som at der løbende kan justeres i dokumentet som følge af ændringer i konteksten, ny viden, nye regler og/eller ændrede behov.

Hvert år i 1. kvartal gennemgås dokumentet, og opdateres hvis relevant. Væsentlige substantielle ændringer godkendes af CISUs bestyrelse.

CISUs ledelse fastlægger en plan for løbende monitorering, der sikrer, at de aktive handlinger, der er fastlagt i dokumentet, finder sted. Der er nedsat en adfærdskodeksgruppe på sekretariatet, der understøtter sekretariatsledelsen i at planen etableres, følges og monitoreres. Gruppen giver indspil til drøftelsen i januar og til CISUs monitorerings-, evaluerings- og læringsystem.

Der er for de centrale dele indhentet ekstern juridiske støtte ved udarbejdelsen. Det vil fortsat blive vurderet, om der er behov herfor ved justeringer i dokumentet eller hvor det konkrete udmøntes.

CISU indgår i samarbejde med andre danske organisationer om forskellige forhold, der vedrører dokumentet. Det sker med henblik på sammen at indhente, udveksle og anvende viden og erfaringer.

Målgrupper og termer

Den primære målgruppe for dokumentet er CISUs egen organisation. Det vil sige CISUs bestyrelse, CISUs ansatte (der omfatter medarbejdere på sekretariatet herunder sekretariatsledelsen, kontraherede eksterne konsulenter i kontraktperioden herunder bevillingskonsulenter, medlemmer af CISUs bevillingsudvalg og styrekomiteen i DERF). Termen "**CISU**" anvendes for disse. De omfattede personer bekræfter, at de kender og overholder Adfærdskodeks via de indgåede kontrakter og aftaler.

CISUs' **ledelse** består af **CISUs bestyrelse** og den ansatte **sekretariatsledelse**. Hvor der er tale om særligt afgrænsede målgrupper vil det fremgå konkret af dokumentet.

Den sekundære målgruppe er andre aktører, som står i et kontraktligt forhold til CISU og inkluderer alle mennesker, institutioner, virksomheder og organisationer, som CISU samarbejder med. Det vil sige som modtager midler fra CISU til at udføre en opgave, levere en ydelse eller som modtager midler til at gennemføre oplysnings-, udviklings- og/eller humanitært arbejde. Bestemmelser i denne Adfærdskodeks dækker kun direkte andre aktører end CISU, hvor konkrete dele af kodeks er bestemt i gensidigt indgåede aftaler, bevillingskontrakter eller lignende - eller hvor der er tale om generelle strafferetlige eller ansvarspådragende forhold i henhold til dansk lovgivning eller andre danske myndighedsregler. Indirekte er de målgruppe på opfordringsniveau (f.eks. i vores materialer, dialog og kapacitetsydelser). Termen "**andre aktører**" anvendes herom.

1.3 Information til medlemmer og omgivelser

I den årlige beretning til CISUs generalforsamling (Status og Perspektiver) indgår et afsnit om anvendelse og overholdelse af CISUs Adfærdskodeks. Afsnittet indeholder en oversigt over eventuelle væsentlige brud på Adfærdskodeks under behørig hensyntagen til beskyttelse af personoplysninger.

Sager om korruption (C-sager) samt væsentlige sager om brud på safeguarding principperne bliver løbende offentliggjort på CISUs hjemmeside under behørig hensyntagen til beskyttelse af personoplysninger.

CISU vil stærkt opfordre alle medlemsorganisationer, bevillingshavere, deres partnere og andre aktører til at forfølge de samme principper som i dette dokument og udarbejde deres eget grundlag herfor, tilpasset til organisationens karakter, størrelse osv.

1.4 Forebyggelse af brud på Adfærdskodeks

CISUs ledelse vil gennem god information og dialog gøre sit yderste for at de omfattede aktører gøres bekendt med deres ansvar indenfor adfærdskodeks i forhold til deres rolle. Centrale aktører indenfor de forskellige temaer vil blive trænet i nødvendigt omfang, så de kan agere i overensstemmelse med adfærdskodeks og vejlede andre aktører herom.

1.5 Konsekvenser af overtrædelse af Adfærdskodeks

Krænkelser eller overtrædelse af bestemmelser og hensigter i denne Adfærdskodeks vil blive mødt med reaktioner, der modsvarer dens karakter, omfang og alvorlighed - spændende fra anbefalinger og henstillinger til krav og egentlige sanktioner:

CISU vil over for omfattede personer, firmaer eller organisationer, som dokumenteret alvorligt har overtrådt Adfærdskodeks, kunne iværksætte forskellige typer af sanktioner, for eksempel disciplinære skridt mod egne ansatte og kontraherede (advarsel / afskedigelse / bortvisning), suspension af medlemskab for medlemsorganisationer, (omgående)afslutning af kontraktlige forhold med bevillingshavere og leverandører, politianmeldelse ved strafferetlige forhold. CISU vil kunne rejse erstatningskrav for pådragne skader.

1.6 CISUs vedtægter, strategiske grundlag og værdier

CISU er en dansk baseret civilsamfundsorganisation med en traditionel foreningsstruktur baseret på et sæt vedtægter. CISUs rolle og arbejde dirigeres af en 4-årig strategi med årligt fastsatte særlige temaer vedtaget af generalforsamlingen samt en række tilknyttede dokumenter og indstillinger vedtaget af CISUs bestyrelse.

CISU indgår aftale med eksterne donorer med fokus på kapacitetsopbygning, puljeforvaltning, kommunikation, der understøtter folkelig deltagelse og civilsamfundsindsatser i internationalt udviklings- og nødhjælpssamarbejde i bredeste forstand, i opfyldelse af menneskerettighederne og i implementering af FN's Verdensmål. CISU varetager selvstændigt som organisation medlemsorganisationernes interesser inden for civilsamfundets deltagelse i dette arbejde.

CISUs grundværdier (vedtaget i 2016)

Værdierne er grundlag for vores daglige arbejde. De udgør rammen for vores måde at se på verden og indgå i relationer. Vores troværdighed afhænger af, at vi synligt følger vores værdier.

Mangfoldighed

Vi vil sikre en bred vifte af tilgange inden for civilsamfundsarbejdet, fordi forskellige tilgange og typer af aktører er kendetegnet for velfungerende civilsamfund

Åbenhed

Vi tilstræber gennemsigtighed i alle vores handlinger og beslutninger

Ansvarlighed

Vi tager ansvar for egne handlinger og beslutninger og forventer det samme af andre

Deltagelse

Vi giver alle lige mulighed for at være med, fordi alle mennesker har noget værdifuldt at bidrage med

Respekt

Vi møder folk, hvor de er, og understøtter dem i at arbejde for deres egne målsætninger. Vi lader os udfordre i synspunkter og holdninger og lærer undervejs

Samarbejde

Vi samarbejder bredt, fordi det er en inspirerende, nødvendig og konstruktiv vej til bæredygtige resultater

Frivillighed

Vi skaber rum for frivillig involvering i civilsamfundet, fordi menneskers fri vilje og frivillighed er drivkraften for engageret civilsamfundsarbejde

1.7 Ledelse af CISU

CISUs ledelse er overordnet beskrevet i vedtægterne. CISUs overordnede ledelse imellem generalforsamlingerne er bestyrelsen. Sekretariatet ledes af en af bestyrelsen ansat sekretariatsledelse. Bestyrelsens ledelse af CISU og en række ledelsesprincipper er beskrevet i et særskilt - årligt opdateret - dokument vedtaget af Bestyrelsen.

Der forefindes dertil en mere detaljeret organisatorisk beskrivelse af CISU, der opdateres årligt.

1.8 Kvalitetssikring

CISU har et omfattende system af retningslinjer, vejledninger, procedure- og procesbeskrivelser og formater, der danner grundlag for at sikre kvaliteten i opgaveløsningen på alle områder. Kvaliteten overvåges - og systemerne justeres - løbende af de respektive grupper/gruppeansvarlige i sekretariatet med reference til ledelsen, med en status til bestyrelsen.

CISUs puljeforvaltning baserer sig på klare og transparente retningslinjer, som er godkendt af bestyrelse og donorer. Retningslinjerne danner grundlag for et fagligt højt kvalificeret helhedsskøn i et særskilt uafhængigt bevillingssystem. CISUs retningsgivende og forvaltningsmæssige dokumenter er bygget omkring grundpræmisserne i denne adfærdskodeks.

2. ETISKE PRINCIPPER OG RETNINGSLINJER

2.1 Grundlæggende etiske principper

CISUs etiske principper bygger på CISUs værdier som beskrevet ovenfor: Mangfoldighed, Åbenhed, Ansvarlighed, Deltagelse, Respekt, Samarbejde og Frivillighed. De er vores etiske ståsted og reflekterer en menneskerettighedsbaseret tilgang herunder PANT principperne (Participation, Accountability, Non-discrimination og Transparency). De følgende afsnit uddyber nogle af værdierne og hvordan de omsættes som etiske principper i vores arbejde.

2.1.1 Åbenhed og fortrolighed

CISU tilstræber den størst mulige åbenhed og gennemskuelighed i forhold til vores medlemsorganisationer, donorer, samarbejdspartnere, presse og offentlighed. Åbenheden skal praktiseres i respekt for vores tavshedspligt i forhold til personlige forhold, privatlivets fred og personlige eller følsomme oplysninger om medlemsorganisationerne eller deres partnerorganisation, som er kommet frem gennem rådgivninger, kurser osv. Reglerne for åbenhed og tavshedspligt er beskrevet i CISUs juridiske retningslinjer og suppleres af vores politik for databeskyttelse og håndtering af persondata.

2.1.2 Godt samarbejde og omgangsform

CISU vil fremme gode samarbejdsrelationer og en anerkendende og konstruktiv omgangsform. Det gælder blandt kollegerne indbyrdes, mellem politisk/administrativ ledelse og medarbejdere, i de politiske organer samt i forhold til medlemmer, samarbejdspartnere, presse og øvrige omverden.

2.1.3 Ikke-diskrimination

I CISUs arbejde og som organisation respekterer vi andre mennesker. Vi udøver ingen form for diskrimination i forhold til køn, race, etnisk oprindelse, seksuel orientering, religion, kultur, alder, uddannelse, social status eller nationalitet.

2.1.4 Ingen tolerance af misbrug af magt, position eller ressourcer

I CISU vil vi ikke fremme vores personlige interesser over for nogen enkeltperson, virksomhed eller organisation ved at bruge vores position i CISU til at påvirke dem eller tilbyde dem fordele. Tilsvarende vil vi ikke uden tilladelse bruge CISUs ressourcer, lokaler eller udstyr til personlige formål.

CISU sætter systemer op til bedst muligt at sikre, at ingen bliver udsat for diskrimination eller misbrug af position. Læs hertil det separate afsnit om Safeguarding.

2.1.5 Reelle og potentielle interessekonflikter

I CISU vil vi undgå enhver konflikt mellem vores egne og CISUs interesser, som kan påvirke - eller give indtryk af at påvirke - den upartiske udførelse af arbejdsopgaverne. Private interesser omfatter enhver fordel, som tilgodeser os selv, vores familie, venner, forretningsforbindelser eller organisationer, vi er tilknyttede.

2.1.6 De humanitære principper og Core Humanitarian Standard

I CISUs arbejde med nødhjælp gælder desuden de fire humanitære principper om Medmenneskelighed, Neutralitet, Upartiskhed og Uafhængighed, med udgangspunkt i "Core Humanitarian Standard". Principperne er centrale for at etablere og vedligeholde adgang til mennesker i nød; både i humanitære og i skrøbelige situationer. Derfor kræver vi dem også overholdt af vores bevillingshavere i nødhjælpapuljen (DERF).

2.2 Omsætning af de etiske principper

2.2.1 Omsætning i organisationens daglige arbejde

Habilitet: Det påhviler alle i CISU at informere CISUs sekretariatsledelse, respektive bestyrelsen, om reelle eller potentielle interessekonflikter, og at de erklærer sig inhabile i diskussioner og beslutninger, hvor der kan opstå berettiget tvivl om deres upartiskhed. For ansatte, bevillingsudvalgsmedlemmer og konsulenter afgøres tvivlsspørgsmål af sekretariatsledelsen og for ledelsen af forpersonerne og for disse af bestyrelsen.

I CISU vil vi hverken direkte eller indirekte give, formidle eller modtage gaver eller andre fordele, som kan påvirke vores upartiskhed eller udførelsen af vores opgaver. Dette omfatter ikke beskedne gaver som for eksempel måltider og almindelige gaver i forbindelse med fødselsdage og jubilæer. Mindre gaver og erkendtligheder vi som ansatte modtager i forbindelse med udførelsen af vores lønnede arbejde for CISU (fx konsumvarer i forbindelse med foredrag), tilhører arbejdspladsen og tilgår den samlede medarbejdergruppe.

CISUs antikorrupsionspolitik indeholder en detaljeret tilgang til håndtering af korrupsion (se afsnit 5).

2.2.2 Indberetning af væsentlige kritisable forhold

Hvis vi i CISU bliver bekendt med - eller får begrundet mistanke om - væsentlige kritisable forhold som for eksempel seksuel udnyttelse, magtmisbrug eller korrupsion i vores egen organisation eller hos vores bevillingshavere eller deres partnere, er vi forpligtet til at videregive denne information til CISUs ledelse. Indgange til indberetning af feedback, kritisable forhold samt behandling af klager er beskrevet i afsnit 7. Afsnittet omfatter også en beskrivelse af, hvordan CISU beskytter ved "whistleblowing".

2.2.3 Omsætning af de etiske retningslinjer i forbindelse med tjenesterejser

Ved tjenesterejser i udlandet forpligter vi i CISU os til at leve op til de etiske og professionelle idealer og standarder, vi forsøger at fremme hos vores medlemmer, bevillingshavere og i deres partnerorganisationer i verden.

Det skal understreges, at vi i CISU ikke går på kompromis med vores egen sikkerhed i forbindelse med fx afpresning eller trusler. Sådanne tilfælde skal straks rapporteres til CISUs sekretariatsledelse.

3. SAFEGUARDING (SHEA)

3.1 Definition

Formuleringen "Seksuelle krænkelse, udnyttelse og magtmisbrug" anvendes som oversættelsen af "*Sexual harassment, exploitation and abuse (SHEA)*". FN definerer disse begreber således:

- Harassment is any improper and unwelcome conduct that might reasonably be expected or be perceived to cause offence or humiliation to another person.
- Sexual Exploitation: Any actual or attempted abuse of position of vulnerability, differential power, or trust, for sexual purposes, including, but not limited to, profiting monetarily, socially, or politically from the sexual exploitation of another.
- Sexual Abuse: Actual or threatened physical intrusion of a sexual nature, whether by force or under unequal or coercive conditions.

Andre former for magtmisbrug end seksuel magtmisbrug er ikke omfattet af dette afsnit om Safeguarding, men er inkluderet i andre afsnit af CISUs Adfærdskodeks, herunder anti-korruption.

Straffeloven: Kapitel 24 i straffeloven omhandler seksualforbrydelser. De mest centrale paragraffer er:
 § 226, 232, 234 og 235 om blufærdighedskrænkelser (blotteri, beføling, beluring, verbal uterlighed) samt optagelse, besiddelse og udbredelse af fotos/film osv.
 § 216 om voldtægt.
 § 219, 222, 223, 224 og 225 om seksuelle overgreb mod børn og unge.

Seksuelle krænkelse, udnyttelse og magtmisbrug foretaget i andre lande og af personer bosat i disse lande falder under straffeloven i de pågældende lande.

Kilde: <https://www.retsinformation.dk>

3.2 Safeguarding mod seksuel krænkelse, udnyttelse og magtmisbrug

Alle mennesker har ret til et liv fri for seksuel krænkelse, udnyttelse og magtmisbrug. CISUs nultolerance overfor dette er lovfæstet i den danske strafferet. CISU tolererer ikke seksuel krænkelse, udnyttelse eller magtmisbrug, hverken internt eller eksternt blandt alle, der er associeret med vores arbejde. Derfor fokuserer CISU på, at alle dele af vores organisation aktivt bidrager til beskyttelse af de mennesker, som er i berøring med CISU, direkte eller indirekte gennem vores medlemsorganisationer, bevillingshavere og samarbejdspartnere.

Med udgangspunkt i menneskets værdighed og ret til sikkerhed arbejder CISU aktivt mod seksuel udnyttelse og magtmisbrug. Dette beskrives her i vores tilgang til Safeguarding, som bygger på vores etiske principper og desuden refererer til flere dele af denne Adfærdskodeks.

CISU både forebygger potentiel seksuel udnyttelse og magtmisbrug og handler straks, når overgreb er sket, eller der er mistanke om det. CISU følger op på alle tilfælde med henblik på at kunne sanktionere, beskytte, hjælpe og lære.

CISUs ledelse har - i dialog med en intern adfærdskodeksgruppe, tillidsrepræsentant og arbejdsmiljørepræsentant - til opgave at sikre, at CISUs retningslinjer, forebyggelse og praksis i forhold til safeguarding sætter CISU samlet set i så god stand som muligt til at kunne beskytte de mennesker, som er i direkte og indirekte berøring med CISU og til at sikre, at den fornødne retssikkerhed for alle parter er til stede.

3.3 Forebyggelse af seksuel krænkelse, udnyttelse og magtmisbrug

3.3.1 I CISU

CISU understøtter et åbent og trygt miljø, hvor alle ansattes værdighed respekteres og organisationens etiske retningslinjer til at værne om menneskers rettigheder følges. I CISU er alle forpligtet til at bidrage til at videreudvikle og bevare det åbne og trygge arbejdsmiljø. CISUs ledelse er ansvarlig for at sikre, at der er gode rammer for, at det kan lade sig gøre. Som organisation og arbejdsplads forpligter vi os således til at sikre et arbejdsmiljø, hvor respekt for menneskers rettigheder og værdighed trives og ingen udsættes for nogen form for krænkelse, udnyttelse eller overgreb.

CISU-ledelsen sikrer, at alle er bekendt med deres pligter og rettigheder og vores retningslinjer for, hvordan vi håndterer safeguarding hos CISU.

I den årlige dialog om anvendelsen af Adfærdskodeks indgår det, hvorledes CISU løbende monitorerer og lærer, hvordan vi mest hensigtsmæssigt beskytter mod seksuel udnyttelse og magtmisbrug.

Sekretariatsledelsen påser, i dialog med relevante medarbejdergrupper, at de fornødne kompetencer til safeguarding er til stede i CISU og videreudvikles blandt andet gennem eksternt samarbejde samt om nødvendigt med støtte fra eksternt ekspertise.

3.3.2 Ansatte og medlemmer af bevillingssystemer

Ved ansættelse af nye medarbejdere og medlemmer af bevillingssystemerne indgår safeguarding som et naturligt element i ansættelsesprocessen. I alle stillingsopslag henvises til dette Adfærdskodeks. Derudover kan safeguarding indgå som et element ved indhentelse af referencer fra tidligere arbejdspladser, hvis det skønnes nødvendigt.

Ved introduktion af nye ansatte og bevillingsudvalgsmedlemmer introduceres disse til CISUs retningslinjer om safeguarding i forbindelse med introduktion til CISUs Adfærdskodeks.

Ved årlige medarbejderudviklingssamtaler (MUS), udviklingssamtaler med bevillingssystemet (GRUS) og ledelsens udviklingssamtaler (LUS) kan CISUs Adfærdskodeks, herunder retningslinjer for safeguarding, indgå i dialogen omkring medarbejders og leders bidrag til implementering af Adfærdskodeks. Safeguarding indgår i CISU arbejdspladsvurderinger (APV'er).

I forbindelse med alle udlandsrejser for CISU vil der indgå en standardsætning om Safeguarding i Terms of Reference for rejsen.

3.3.3 Bestyrelsen

Retningslinjer om safeguarding indgår i "Bestyrelsens ledelse af CISU". Bestyrelsen er forpligtet til at påse, at CISUs retningslinjer om safeguarding overholdes. Dette gør bestyrelsen blandt andet ved den årlige dialog om Adfærdskodeks.

I tilfælde af hændelser, der vedrører safeguarding, skal bestyrelsens forpersonskab orienteres af sekretariatsledelsen hurtigst muligt, med iagttagelse af de fornødne hensyn til de involverede personer.

3.3.4 Andre aktører

CISU forebygger seksuel udnyttelse og magtmisbrug ved at oplyse mennesker om deres rettigheder og forpligtelser. Dette gør vi blandt andet igennem vores kapacitetsopbygning, kommunikation, kontrakter og samarbejdsaftaler.

CISU anerkender, at nogle befolkningsgrupper er mere sårbare end andre. Dette gælder bl.a. for børn og kvinder, der lever i skrøbelige eller humanitære situationer, hvor menneskers rettigheder er særligt under pres. CISU er særligt opmærksom på disse befolkningsgruppers rettigheder og har derfor inkorporeret de internationale fælles humanitære standarder i implementeringen af Nødhjælpapuljen (DERF).

CISU oplyser aktivt om vores retningslinjer om safeguarding og sikrer, at alle medlemsorganisationer, bevillingshavere og samarbejdspartnere er vidende om, at vi fører en nultolerancepolitik i forhold til seksuel krænkelse, udnyttelse og magtmisbrug. Safeguarding indskrives i alle CISU-kontrakter og overtrædelse af vores retningslinjer for safeguarding kan føre til øjeblikkelig opsigelse af kontraktmæssige forhold.

CISU opfordrer alle, vi samarbejder med, til at udvikle og implementere tilgange til og systemer for safeguarding. Medlemmer og bevillingshavere opfordres til at indhente børneattester på danske voksne i de tilfælde, hvor der etableres en fast tilknytning mellem den voksne og børn og unge enten i Danmark eller i det land, hvor partnerorganisationen arbejder. Det kan eksempelvis være ved udsendelse af volontører og projektmedarbejdere eller ved gentagne besøg. Der henvises til politiet for regler for bestilling af børneattester.

Som en del af vores kapacitetsydelser tilbyder vi desuden vores medlemsorganisationer kurser eller organisationsudviklingsforløb om at etablere safeguardingprocedurer.

3.4 Indberetninger om seksuel udnyttelse og magtmisbrug

CISU tager alle indberetninger om seksuel udnyttelse og magtmisbrug seriøst og undersøger dem grundigt. Der henvises til klagesystem til indberetninger (afsnit 7).

3.4.1 I CISU

Som en del af arbejdskulturen hos CISU anser vi det for den enkeltes pligt at reagere på forhold som støder vores etiske principper. Hvis nogen i CISU oplever eller observerer forhold på arbejdspladsen, der åbenlyst støder mod vores etiske principper om safeguarding, skal de således indberette det. Indberetninger om seksuel udnyttelse og magtmisbrug i CISU kan altid indberettes ved henvendelse til ethvert medlem af CISUs ledelse, til tillidsrepræsentant eller arbejdsmiljørepræsentant. Det kan også finde sted gennem og

ved hjælp af en kollega, den pågældende har tillid til, eller via CISUs klagesystem. Det kan jf. afsnit 7 herom gøres anonymt, hvis det ønskes.

3.4.2 Eksternt

Indberetning af seksuel krænkelse, udnyttelse eller magtmisbrug kan ske med kendt afsender eller anonymt, og fortroligt, jævnfør CISUs klagemekanismer og af alle, der måtte have observeret noget i forbindelse med CISUs arbejde og/eller med det arbejde, der udføres af medlemsorganisationer, bevillingshavere og samarbejdspartnere. Personer udsat for seksuel udnyttelse og/eller magtmisbrug kan indberette sagen selv eller gennem en person de har tillid til.

3.5 Opfølgning

3.5.1 Internt

Når det drejer sig om seksuelle overgreb eller magtmisbrug hos CISU, tilbydes de involverede parter kvalificeret krisehjælp hurtigst muligt. Der er mulighed for at få rådgivning, psykologhjælp o.l. betalt af CISU, hvis hændelserne har medført et behov herfor.

CISU forpligter sig til at forbedre håndtering af safeguarding på baggrund af eventuelle sager.

3.5.2. Kommunikation

CISU informerer på et generelt niveau om modtagne klager, der har ført til sagsbehandling og afgørelse.

CISU balancerer i sin kommunikation de forskellige retlige og etiske hensyn i sin kommunikation herom bl.a. hensynet til persondataretlige regler.

4. JURIDISKE PRINCIPPER OG RETNINGSLINJER

Nedenstående opsummering af de juridiske principper, som CISU arbejder ud fra. De er vurderet af advokatfirmaet Bird & Bird, som har fundet teksten retvisende.

4.1 Lovgrundlaget

CISU er en privat organisation, som ikke er omfattet af Forvaltningsloven og Offentlighedsloven. Vi administrerer betydelige offentlige midler gennem puljer fra Udenrigsministeriet, som har noget nær monopolstilling, hvad angår statslige tilskud til det danske civilsamfunds udviklingsindsatser under 15 mio. kr. Derfor kan omverdenen have en berettiget forventning om, at vi følger principperne for god forvaltningsskik, som følger af Offentlighedsloven og Forvaltningsloven og som er gældende for offentlige myndigheder.

CISUs bestyrelse har derfor besluttet, at vi skal indrette os som om vi var omfattet af Offentlighedsloven og Forvaltningsloven, og at vi følger principperne for god forvaltningsskik.

CISU er på lige fod med andre organisationer omfattet af Databeskyttelsesforordningen og Databeskyttelsesloven.

Af hensyn til vores legitimitet ønsker vi i CISU være så åbne som muligt i forbindelse med begæring om aktindsigt i vores sagsbehandling, i det omfang vores tavshedspligt eller persondataretlige regler tillader det.

4.2 Centrale juridiske principper

Forvaltningsloven og Offentlighedsloven fastsætter en række juridiske principper, som CISU har besluttet at følge. De vigtigste er beskrevet nedenfor. Herudover har vi valgt at fremhæve relevante principper fra Databeskyttelsesforordningen.

4.2.1 Undersøgelsesprincippet (officialprincippet)

(Bygger ikke på en bestemt lov men på en uskreven retssædvane)

Vi er underlagt det såkaldte undersøgelsesprincip – også kaldet officialprincippet. Det betyder, at vi er ansvarlige for at få de nødvendige oplysninger fremskaffet, for at vi kan træffe en så rigtig afgørelse som overhovedet mulig. Det er os selv som afgør, hvornår vi anser det foreliggende beslutningsgrundlag for tilstrækkeligt. Undersøgelsesprincippet betyder i vores daglige arbejde, at vi ikke kan afvise en ansøgning, fordi der mangler bestemte, konkrete oplysninger – fx stamdata om en partner. I stedet skal vi selv bede om de oplysninger, vi mangler, for at kunne afgøre sagen. Oplysningerne skal sendes til os inden en rimelig frist, ellers kan vi afvise ansøgningen. Åbenlyst mangelfulde ansøgninger i forhold til retningslinjerne for den pågældende indsats kan afvises, da selve evnen til at udforme, beskrive og gennemarbejde et projekt er en del af beviset på, at ansøgeren kan varetage opgaven og forvalte støttemidlerne ordentligt. Det samme gælder for ansøgninger, som falder klart uden for retningslinjerne for den pågældende indsats.

4.2.2 Princippet om habilitet

(Forvaltningslovens kap. 2)

Vi skal være upartiske i vores sagsbehandling af ansøgninger til puljerne. Den, der er inhabil i forhold til en sag, må ikke træffe afgørelse, deltage i sagsbehandlingen i forbindelse med afgørelsen eller i øvrigt medvirke ved behandlingen af den pågældende sag. Man er bl.a. inhabil, hvis man selv eller ens nærmeste har personlige eller økonomiske interesser i en ansøgning eller afgørelsen af denne.

4.2.3 Ingen 'skøn under regel'

(Bygger ikke på en bestemt lov men på en række domme mm.)

Puljernes retningslinjer indeholder mange regler, som skal fortolkes ud fra et konkret skøn. I forbindelse med den faglige koordinering og den konkrete vurderingspraksis vil der opstå skrevne eller uskrevne interne regler og praksis. Det er med til at sikre en smidig sagsbehandling og en ensartet behandling af ansøgerne. De interne regler må dog aldrig blive så firkantede, at skønnet forsvinder, dvs. skønnet bliver sat under regel. Der skal altid foretages et konkret skøn af enhver ansøgning i forhold til puljernes retningslinjer. De interne regler er kun guidelines; der skal være plads til det atypiske.

4.2.4 Proportionalitetsprincippet

(Bygger ikke på en bestemt lov men på en uskreven retssædvane)

Princippet indebærer, at vi kun må pålægge ansøgerne noget, som står i et rimeligt forhold til sagen. Det betyder fx at vores krav til ansøgningers detaljeringsgrad, dokumentation osv. skal stå i rimeligt forhold til det beløb, som der bliver ansøgt om. Princippet gælder ikke den modsatte vej: At vores administrative byrde skal stå i forhold til sagen. Vi kan dog afvise ansøgninger under henvisning til vores ressourcer, fx ved behandling af åbenlyst mangelfulde ansøgninger.

4.2.5 Krav om partshøring

(Forvaltningslovens kap. 5)

Hvis vi får nye oplysninger i forbindelse med en ansøgning – fx et høringssvar fra en ambassade – som er *"til ugunst for den pågældende part og er af væsentlig betydning for sagens afgørelse"*, har ansøgeren ret til at blive gjort bekendt med de nye oplysninger og kommentere på dem, inden vi træffer en afgørelse. Partshøringen foretages ved, at vi sender de pågældende oplysninger til ansøgeren, som skal svare skriftligt inden for en rimelig frist.

4.2.6 Notatpligt

(Offentlighedslovens § 13)

I forbindelse med vores sagsbehandling af puljeansøgninger er vi forpligtet til at udarbejde et skriftligt notat, hvis vi mundtligt (ved telefonsamtaler, i møder etc.) eller på anden måde modtager oplysninger vedrørende en sags faktiske omstændigheder, der er af betydning for sagens afgørelse. Det gælder dog ikke, såfremt oplysningerne i forvejen fremgår af sagens dokumenter. Notatet skal indgå i sagen og er omfattet af retten til aktindsigt.

4.2.7 Journalisering

(Offentlighedslovens § 15)

I forbindelse med vores sagsbehandling af puljeansøgninger er vi forpligtet til at journalisere alle dokumenter, der er af betydning for sagens afgørelse. Dokumenterne journaliseres på sagen med dato for modtagelse eller afsendelse og er omfattet af retten til aktindsigt.

4.2.8 Vejledningspligten

(Forvaltningslovens § 7)

Vi har pligt til at yde vejledning og bistand til organisationer, der ansøger om midler fra puljerne. Vejledningspligten indebærer, at vi fx skal oplyse om, hvilke ansøgningskemaer, der skal benyttes, tidsfrister, retningslinjer osv. Vejledningspligten giver ikke pligt til at rådgive ansøgerne om, hvordan de skal tilrettelægge deres projekt eller formulere ansøgningen – men det kan være en del af vores service til medlemsorganisationerne.

4.2.9 Krav om begrundelse ved afslag

(Forvaltningslovens kap. 6)

Et helt eller delvist afslag på en ansøgning eller en godkendelse med betingelse eller forbehold skal begrundes skriftligt. Hvis vi godkender ansøgningen uden betingelser eller forbehold er der ikke krav om begrundelse. Begrundelsen skal henvise til de regler (typisk bestemte regler i puljernes retningslinjer), afgørelsen er truffet efter. Hvis afgørelsen er baseret på et skøn, skal vi gøre rede for de hovedhensyn, som har været bestemmende for afgørelsen.

4.2.10 Tavshedspligt

(Forvaltningslovens kap. 8 og Straffelovens § 152)

Vi har tavshedspligt i forhold til enkeltpersoners eller private selskabers eller organisationers interesse i at beskytte oplysninger om deres personlige eller interne, herunder økonomiske forhold. Dette gælder også oplysninger, som kan være til skade for fx en partnerorganisation i indsatslandene, hvis de kommer offentligt frem. Tavshedspligten gælder også i forhold til offentlige myndigheder som fx Udenrigsministeriet. Som privat organisation er vi ikke omfattet af Forvaltningslovens § 28 om videregivelse af oplysninger til en anden offentlig myndighed. CISU vil som udgangspunkt ikke videregive personoplysninger til offentlige myndigheder medmindre der ligger et lovgivningsmæssigt krav herpå.

4.2.11 Ret til aktindsigt

Offentligheden og personer, som er parter i en sag, har som udgangspunkt ret til at få aktindsigt i de dokumenter og registre, som vi fører:

- **Aktindsigt efter Offentlighedsloven** (*Offentlighedslovens kap. 2*): Alle har ret til at søge aktindsigt i en sag mv. efter Offentlighedslovens bestemmelser. Det gælder uanset, om de er part eller på anden måde involveret i sagen eller ej. Retten til aktindsigt omfatter som udgangspunkt alle dokumenter, der er sendt til os eller oprettet af os som led i vores sagsbehandling. Der er dog tre vigtige undtagelser: a) Vores interne arbejds papirer b) oplysninger om private herunder økonomiske forhold og c) oplysninger vi ikke har hjemmel til at videregive efter Databeskyttelseslovgivningen. Vores interne arbejds papirer er dog omfattet af retten til aktindsigt,

hvis de indeholder faktuelle oplysninger, som har betydning for sagen, og som ikke fremgår af andre dokumenter på sagen, eller hvis de er afgivet til udenforstående og dermed ikke længere er interne.

- **Meroffentlighed** (*Offentlighedslovens § 14 og Forvaltningslovens § 10*): Vi har af egen drift pligt til at overveje meroffentlighed. Dvs. vi skal overveje, om vi kan give aktindsigt i det ønskede, selvom den, der beder om aktindsigt, ikke har krav på at få aktindsigt i det. Vi skal altid overveje, om der dybest set vil være noget til hinder for at udlevere dokumenterne. Hvis vi vurderer, at der ikke er noget til hinder for at udlevere dokumenter i forhold til princippet om meroffentlighed, bør dokumenter/oplysninger udleveres.
- **Aktindsigt efter Forvaltningsloven** (*Forvaltningslovens kap. 4*): Denne ret gælder kun parter i en afgørelsessag. Hvis man er part i en afgørelsessag, har man ret til aktindsigt i alle sagens dokumenter. Det gælder også i forhold til vores interne arbejds papirer og dokumenter, hvis de indeholder oplysninger eller vurderinger, som har betydning for sagen, og som ikke fremgår andre steder i sagen, eller hvis de er udarbejdet som led i opfyldelse af notatpligten.

Da vi ikke er en offentlig myndighed og alene følger de forvaltningsretlige principper efter eget valg og ikke som følge af, at vi er underlagt reglerne, kan vi være nødsaget til at undlade at give aktindsigt i personoplysninger, i det omfang en sådan videregivelse af personoplysninger ikke er hjemlet i Databeskyttelsesforordningen.

4.3 Principper for behandling af personoplysninger

(*Databeskyttelsesforordningens artikel 5*)

CISU er forpligtet af Databeskyttelsesforordningen, som blandt andet fastsætter en række principper, der gælder al behandling af oplysninger om fysiske personer:

- Vi indsamler og behandler kun personoplysninger, når det er lovligt og rimeligt, og altid med størst mulig gennemsigtighed for den person vi behandler oplysninger om. Vi er åbne om den behandling af personoplysninger, vi foretager.
- Vi indsamler og behandler kun personoplysninger til udtrykkelige og legitime formål. Har vi ikke noget relevant formål med en given personoplysning, indsamler vi den ikke, eller vi sletter den.
- Oplysninger, vi har indsamlet, behandler vi ikke efterfølgende til formål, der vil være uforeneligt med indsamlingsformålet.
- Vi indsamler og behandler kun personoplysninger, som er nødvendige og relevante for de formål, vi indsamler personoplysninger til. Vi tilstræber at minimere omfanget af personoplysninger, vi indsamler, til hvad der er tilstrækkeligt til formålet.
- Vi udfolder bestræbelser på at sikre, at de personoplysninger, vi indsamler, er korrekte og holder dem ajour. Konstaterer vi, at personoplysninger er ukorrekte, vil vi berigtige eller slette dem.
- Vi opbevarer ikke personoplysninger i længere tid, end vi har brug for. Når formålet er udtømt, og vi ikke længere har en saglig grund til fortsat at opbevare personoplysninger, vil vi slette dem på en sikker måde.

- Vi vil behandle personoplysninger på en sikker måde og beskytter personoplysninger mod at komme til uvedkommendes kendskab – også internt – samt mod hændeligt tab, tilintetgørelse eller beskadigelse.

4.3.1 Behandling af almindelige personoplysninger

(Databeskyttelsesforordningens artikel 6)

Vi indsamler og behandler kun personoplysninger når vi har hjemmel til den konkrete behandling i Databeskyttelseslovgivningen. I relation til de personoplysninger, vi hovedsageligt indsamler og behandler i vores virksomhed, vil hjemlen oftest være:

- at den pågældende person ved sin frivillige, specifikke, informerede og utvetydige viljestilkendegivelse har givet sit samtykke til behandlingen.
- at behandling er nødvendig for at indgå eller opfylde en kontrakt, som den pågældende er part i eller behandle en ansøgning som den pågældende har indgivet
- at behandling er nødvendig for at overholde en retlig forpligtelse, som vi er underlagt.
- at behandling er nødvendig for, at vi kan forfølge en legitim interesse, medmindre den pågældende persons interesser går forud herfor.

4.3.2 Behandling af særlig kategorier af personoplysninger

(Databeskyttelsesforordningens artikel 9)

For visse særlige kategorier af oplysninger er det vanskeligere at finde en relevant hjemmel. Disse særlige kategorier er personoplysninger om race eller etnisk oprindelse, politisk, religiøs eller filosofisk overbevisning eller fagforeningsmæssigt tilhørsforhold samt behandling af genetiske data, biometriske data med det formål entydigt at identificere en fysisk person, helbredsoplysninger eller oplysninger om en fysisk persons seksuelle forhold eller seksuelle orientering. Disse kategorier af oplysninger vil vi som udgangspunkt ikke indsamle.

Vi kan dog i visse tilfælde have et sagligt og relevant formål med at indsamle sådanne. I de tilfælde vil vi kun indsamle og behandle oplysningen hvis:

- den pågældende person ved sin frivillige, specifikke, informerede og udtrykkelige viljestilkendegivelse har givet sit samtykke til behandlingen,
- behandling er nødvendig for, at vi kan overholde vores arbejds-, sundheds- og socialretlige forpligtelser, for så vidt den har hjemmel i lov eller en kollektiv overenskomst,
- behandling er nødvendig, for at retskrav kan fastlægges, gøres gældende eller forsvares.

Vi indsamler og behandler kun en persons CPR nr., når:

- det følger af lov, at vi skal eller må behandle CPR nr., betingelserne for behandling af særlige kategorier af personoplysninger er opfyldt, eller den pågældende person har givet os sit samtykke.

4.3.3 Rettigheder for de personer som vi behandler oplysninger om

(Databeskyttelsesforordningens art 12-23)

Personer, som vi behandler oplysninger om, har en række rettigheder i henhold til Databeskyttelseslovgivningen. Det indbefatter blandt andet retten til:

- at modtage oplysninger om vores indsamling og behandling af personoplysninger,
- at bede om indsigt i de personoplysninger, vi behandler om den pågældende,
- at få urigtige personoplysninger berigtiget af os,
- i visse situationer at få alle eller visse af deres personoplysninger slettet af os,
- under visse omstændigheder at begrænse behandlingen til opbevaring,
- at få visse personoplysninger, som den pågældende selv har givet os, udleveret i et struktureret, almindeligt anvendt og maskinlæsbart format og til at få overført disse oplysninger til en anden dataansvarlig,
- at gøre indsigelse mod vores behandling af personoplysninger, herunder en ubetinget ret til at gøre indsigelse mod behandling af personoplysninger til brug for direkte markedsføring,
- at tilbagekalde et meddelt samtykke, og
- at indgive en klage til Datatilsynet over vores behandling af deres personoplysninger.

Vi vil bistå, lette og facilitere personers udøvelse af deres rettigheder, og besvare henvendelser uden unødigt forsinkelse og senest en måned efter modtagelsen af henvendelsen.

4.4 Konsekvenser for arbejds gange

4.4.1 Overordnet om aktindsigt

Af hensyn til vores legitimitet ønsker vi i CISU være så åbne som muligt i forbindelse med begæring om aktindsigt. Dog skal vi ved enhver stillingtagen til aktindsigt tillige overholde reglerne i Databeskyttelsesforordningen. Det kan indebære, at vi ikke kan videregive personoplysninger, der ellers ville kunne være videregivet efter reglerne om aktindsigt.

- I henhold til reglerne om partsaktindsigt efter Forvaltningsloven skal vi udlevere alle dokumenter samt relevante interne dokumenter, notater, e-mails mv. som er en del af den sag, som den pågældende person eller organisation er part i. Som udgangspunkt skal indhold fra databasen, udkast til interne mødereferater, rådgivningsnotater osv. kun udleveres, hvis de indeholder væsentlige informationer eller vurderinger af betydning for sagen, som kun findes her.
- I forbindelse med begæring om aktindsigt efter Offentlighedsloven, vil de ofte kun omfatte dokumenter, der indgår i sagsbehandlingen og forvaltningen af ansøgninger til puljerne – ikke i oplysninger, som vedrører rådgivnings- eller kursusvirksomheden. Hensynet til åbenhed skal afvejes mod vores pligt til at beskytte den ansøgende organisations økonomiske interesser iflg. reglerne om tavshedspligt. Ansøgninger til puljerne samt deres bilag er omfattet af en begæring om aktindsigt, men vi skal sikre, at evt. personoplysninger bliver undtaget efter Offentlighedslovens

bestemmelser. I praksis udtager vi oplysninger ved at overstrege dem inden, vi besvarer en begæring om aktindsigt og udlevere dokumenterne.

Meroffentlighed af egen drift betyder, at det i forbindelse med behandlingen af en begæring om aktindsigt skal overvejes, om der kan gives aktindsigt i flere dokumenter og oplysninger, end det vi umiddelbart er forpligt til. Det skal derfor altid overvejes, om der dybest set vil være noget til hinder for at udlevere dokumenter, som kan udtages fra aktindsigt. Hvis der ikke er hindringer ved at udlevere dokumenter mv., bør dokumenter/oplysningen udleveres som led i princippet om meroffentlighed.

- Aktindsigten skal gives så hurtigt som muligt inden 7 arbejdsdage, medmindre det undtagelsesvis ikke er muligt på grund af sagens omfang eller kompleksitet.

CISU informerer de, der er omfattet af en konkret aktindsigt om, at den er givet.

4.4.2 Særligt om aktindsigt i drift og administration

Vores interne regnskaber, udgiftsbilag osv. er omfattet af retten til aktindsigt efter Offentlighedsloven.

4.4.3 Særligt om aktindsigt i bevillingsprocessen

Al kommunikation mellem bevillingskonsulenterne og bevillingsudvalget og dets medlemmer er omfattet af retten til aktindsigt efter enten Forvaltningsloven eller Offentlighedsloven. Tilsvarende er kommunikationen mellem bevillingskonsulenterne og de øvrige medarbejdere på sekretariatet som led i sagsbehandlingen omfattet af retten til aktindsigt. Det gælder også fx e-mails og notater, som er lavet på baggrund af mundtlig kommunikation. Kommunikation mellem bevillingsudvalgets medlemmer indbyrdes og mellem bevillingskonsulenterne indbyrdes er derimod interne dokumenter, som ikke er omfattet af retten til aktindsigt.

4.4.4 Tavshedspligt

Ansøgninger til puljerne samt bilag hertil er omfattet af CISUs tavshedspligt, i det omfang de indeholder personlige eller følsomme oplysninger om ansøgerne eller deres partnerorganisation. Tilsvarende er gældende for oplysninger og forhold, som er kommet frem i forbindelse med kurser og rådgivning, medmindre disse oplysninger indgår i den konkrete sagsbehandling af en ansøgning til puljerne eller af en bevilling. Ansøgninger m.v. vil kunne blive offentliggjort efter forudgående skriftlig godkendelse fra den pågældende organisation, medmindre vi er forpligtet til at udlevere dem i forbindelse med en aktindsigtsbegæring.

4.4.5 Tavshedspligt i forhold til Udenrigsministeriet

CISUs medarbejdere har tavshedspligt i forhold til Udenrigsministeriet og andre offentlige myndigheder. Tavshedspligten skal fortolkes således, at vi ikke videregiver nogen form for oplysninger om medlemsorganisationer eller ansøgere til puljerne, som kan komme dem til skade i forbindelse med deres fremtidige relation til den pågældende myndighed, medmindre det er led i de aftalte og fastlagte procedurer i forbindelse med sagernes behandling. Oplysninger og dokumenter, som er omfattet af retten til aktindsigt efter Offentlighedsloven, kan som udgangspunkt altid videregives til relevante myndigheder.

4.4.6 Notatpligt i bevillingsprocessen

Oplysninger, som bevillingskonsulenterne har modtaget mundtligt i bevillingsprocessen, er omfattet af notatpligten. Det samme gælder oplysninger, som fremkommer mundtligt på Bevillingsudvalgets møder, og som har indflydelse på sagens afgørelse. Selve diskussionen i Bevillingsudvalget er ikke omfattet af notatpligten.

4.4.7 Undersøgelsesprincippet

Bevillingskonsulenterne har ret og pligt til at indhente de oplysninger, som måtte mangle i en ansøgning, for at kunne træffe en så rigtig afgørelse som mulig. Oplysningerne kan indhentes hos ansøgeren eller – i det omfang det drejer sig om faktuelle oplysninger – hos de øvrige medarbejdere i sekretariatet. Det sidste gælder fx oplysninger om, hvorvidt en ansøger har modtaget rådgivning, men ikke om det konkrete indhold i rådgivningen.

4.4.8 Behandling af personoplysninger

Vi behandler personoplysninger i overensstemmelse med Databeskyttelsesforordningen og Databeskyttelsesloven og disses principper. Læs mere om CISUs behandling af dine personoplysninger i CISUs eksterne persondatapolitik (<https://www.cisu.dk/om-cisu/cisu-og-persondata>).

5. ANTIKORRUPTION OG UREGELMÆSSIGHEDER

5.1 Målgruppe

CISUs antikorrupsionspolitik beskriver vores principper for forebyggelse og håndtering af korruption, svindel og misbrug. Politikken gælder for CISU og for alle typer af bevillingshavere under CISUs puljer samt i et vist omfang øvrige andre aktører. Hvorledes det gælder for de enkelte grupper er beskrevet i de følgende afsnit.

5.2 Målsætning: Helt at undgå korruption, svindel og misbrug

CISU accepterer ikke nogen form for korruption, svindel eller misbrug hos os selv, vores samarbejdspartnere, vores medlemsorganisationer eller hos organisationer med bevillinger fra CISUs puljer. CISU vil løbende arbejde med forebyggelse mod korruption og konsekvent monitorere og følge op på korruption, svindel og misbrug i CISU, i de danske foreninger, i deres partnerorganisationer og i bevillinger.

CISU anerkender, at de danske civilsamfundsorganisations aktiviteter ofte foregår i lande, hvor bl.a. sociale og økonomiske forhold betyder, at korruption kan være et udbredt fænomen. CISU forventer, at vores medlemsorganisationer, bevillingshavere og deres partnere gør deres alleryderste for at undgå og forebygge korruption, svindel og misbrug, men vi anerkender, at de uforskyldt kan blive berørt af problemet.

Det er CISUs opfattelse, at forebyggelse er det vigtigste indsatsområde. Målet er at begrænse eller helt undgå uregelmæssigheder, herunder korruption, svindel og misbrug. Hvis der alligevel sker uregelmæssigheder, vil vi arbejde for at begrænse konsekvenserne og sikre, at der sker en tilstrækkelig og effektiv opfølgning, som står i rimeligt forhold til sagens omfang.

Forebyggelse af korruption, svindel og misbrug er tæt knyttet til udviklingen af legitime organisationer, præget af transparens og demokratisk kontrol, i indsatslandene. Organisationerne bør opbygge strukturer for, hvordan ledelse og medarbejdere holdes fast på deres ansvar af f.eks. deres egen bestyrelse, medlemmer og målgruppe.

5.3 Definitioner

- CISU forstår grundlæggende korruption som "misbrug af betroet magt og midler for egen vindings skyld". "Egen vinding" inkluderer vinding for familie og venner, personlige og arbejdsmæssige netværk og platforme der styrker den/de pågældendes magt
- Misbrug af midler kan antage mange former: Svindel i forbindelse med revision, leverancer som ikke er aftalt, fejlbehæftede priser eller udstyr, urigtig fakturering af personale eller udstyr, bestikkelse eller accept af gaver, misbrug af ressourcer, svindel ved tjenesterejser, tyveri osv.
- Misbrug af betroet magt kan på samme måde antage mange former: Psykiske, fysiske eller seksuelle krænkelse af andre, diskrimination, uberettiget opnåelse eller vilkårlig/uberettiget tildeling af privilegier, misbrug af magt og relationer ved rekruttering o.l.

5.3.1 Afgrænsning

Dette afsnit af Adfærdskodeks fokuserer primært på misbrug af midler. Der er i de øvrige afsnit en række temaer, der relaterer sig til anti-korruption og misbrug af magt.

5.3.2 Korruption i praksis

I erkendelse af, at der ikke findes nogen almenyldig definition af korrupt adfærd, fastslår vi, at korrupt og uredelig praksis omfatter følgende handlinger, inspireret af bl.a. Udenrigsministeriets definitioner (som ikke er en udtømmende liste):

5.3.2.1 Bedrageri

Bedrageri og bedragerisk adfærd henviser til overlagte gerninger begået af personer for egen vindings skyld. Det omfatter falske fremstillinger, afpresning, sammensværgelse, hemmelige aftaler, svindel, nepotisme, tyveri, underslæb, dokumentfalsk samt vildledende eller svigagtig indberetning af omkostninger forbundet med projektaktiviteter, rejseudgifter, diæter osv.

5.3.2.2 Bestikkelse o.l.

Det er korrupt adfærd og praksis, når der tilbydes betaling udover normale takster til gengæld for særlige tjenester eller fremskyndet sagsbehandling (også kendt som "smøring" og "bestikkelse").

5.3.2.3 Misbrug af midler

Dette forstås som anvendelse af penge og aktiver (såsom indkøb af udstyr som ikke er til projektet, manglende sikker opbevaring af aktiver, brug af udstyr til privat brug osv.) med andre formål end hvad der nævnes i ansøgningen om finansiering af pågældende projekter og aktiviteter, samt som forsømmelig eller upassende vedligeholdelse af aktiver.

5.3.2.4 Alvorlige uregelmæssigheder

Dette henviser til mangelfuld bogføring, forsinket eller udeblivende økonomisk afrapportering til partnere og donorer, spild i forvaltningen af materielle, økonomiske og menneskelige ressourcer, samt andre former for svigt, som skyldes manglende projektstyring m.v.

5.3.2.5 Accept af og tilbud om større gaver

Accept af eller tilbud om gaver eller tjenester, der er mere end symbolske, dvs. andet end kuglepenne, kalendere mv. Man må gerne medbringe og/eller modtage små gaver, som f.eks. småkager, tørklæder osv. i forbindelse med besøg i partnerlandet, da dette er en del af den sociale kontekst. Ingen må direkte eller indirekte anmode om eller modtage nogen form for gave, tjenesteydelse eller anden værdi, der gengældes med handlinger eller udeladelser på jobbet, eller som påvirker – eller fremstår som om, de påvirker – udøvelsen af hans/hendes funktioner, pligter eller dømmekraft. Det gælder også værdier overdraget til tredjepart, såsom ægtefælle/partner, børn osv.

5.3.2.6 Hemmeligholdelse

Hemmeligholdelse omfatter bl.a. tilsløring eller fortielse af forhold i kontraktforvaltningen eller af potentielle interessekonflikter i samarbejdet med partnerorganisationer, serviceudbydere, leverandører og

forretningspartnere. Det omfatter ethvert forsøg på at skjule tætte familieforbindelser, økonomiske interesser og andre afgørende relationer.

5.4 CISU

CISU må hverken aktivt eller passivt medvirke til korrupsion, bestikkelse eller svindel jævnfør ovenstående.

Uanset, hvad der måtte være af lokal skik og brug, vil CISU ikke gå på kompromis med hensynet til vores integritet. Vi vil ikke i CISU - hverken i Danmark eller i udlandet - give, formidle, bede om eller modtage gaver eller andre tjenester, som har mere end en symbolsk værdi, og som kan påvirke vores upartiskhed eller dømmekraft.

5.5 Medlemsorganisationerne

Vi forsøger aktivt at forebygge, at vores medlemsorganisationer og deres partnere passivt eller aktivt medvirker til korrupsion og bestikkelse - uanset lokale forhold. Det gælder også selv om lokal skik indebærer, at bestikkelse o.l. er et almindeligt element i det lokale samfundsliv.

Vi arbejder aktivt for at formidle holdninger, viden og metoder til forebyggelse af korrupsion, svindel og misbrug med henblik på at motivere og kapacitetsopbygge såvel vores medlemsorganisationer som deres partnere til en aktiv indsats. Det sker gennem vores rådgivningsvirksomhed, gennem kurser og ved at formidle viden, metoder og værktøjer om forebyggelse og bekæmpelse af korrupsion og svindel via bl.a. vores hjemmeside.

Vi medvirker til afklaring af mistanke gennem rådgivning og sparring til medlemsorganisationerne. Vi hjælper desuden vores medlemsorganisationer og bevillingshavere til at handle hurtigt og hensigtsmæssigt i forbindelse med konstaterede tilfælde af korrupsion, svindel og misbrug. Det gør vi bl.a. gennem rådgivning, sparring, hjælp til indberetning og samarbejdet med Udenrigsministeriet, herunder evt. bistand til juridisk afklaring.

Vi betragter det som et udtryk for god praksis og organisatorisk styrke, når en organisation, der uforvarende og uden bevidst forsæt involveres i bestikkelse eller korrupsion, er åben omkring sine erfaringer og straks tager de nødvendige skridt til at følge op på sagen.

5.6 Bevillingshavere fra CISUs puljer

Ved alle bevillinger fra CISUs puljer forpligter den danske bevillingshaver og partneren/partnerne sig til at forvalte midlerne i overensstemmelse med puljens retningslinjer og Udenrigsministeriets bestemmelser. Det indebærer bl.a. pligten til at forebygge og forhindre korrupsion, svindel og misbrug.

Alle CISUs bevillingshavere skriver under på, at de følger Udenrigsministeriets og/eller EU's anti-korrupsionsklausuler

Ifølge CISUs puljers retningslinjer påhviler det den danske organisation straks at rapportere til CISU, såfremt der opstår begrundet mistanke om/konstateres tyveri, bedrageri, korrupsion, misbrug eller andre uregelmæssigheder.

CISU er forpligtet til at handle aktivt, hvis vi får oplysninger, der indikerer svindel, misbrug af midler eller andre former for korrupsion eller uregelmæssigheder. Vi handler i et loyalt samarbejde med

organisationerne, således at vores bevillingshavere og medlemsorganisationer trygt kan søge råd og vejledning hos os, både i forhold til mistanke og i forhold til konstaterede sager.

CISU har vedtaget detaljerede procedurer for, hvordan mistanke og konstaterede sager om uregelmæssigheder i forbindelse med bevillinger fra CISUs puljer skal håndteres. Procedurerne er beskrevet i kapitel 7 og beskriver bl.a. hvordan mistanke og dokumenterede tilfælde af misbrug skal undersøges og rapporteres, samt hvordan der skal følges op med og indberettes til Udenrigsministeriet.

6. SIKKERHED

6.1 Almen sikkerhed

6.1.1 Juridisk sikkerhed

CISU har særlige juridiske principper for CISUs virke, se afsnittet Juridiske Principper.

For alle aftaler indgår CISU kontrakter med ansatte samt eksterne konsulenter, leverandører, udlejere m.fl. Disse kontrakter opbevares sikkert i henhold til persondataretlige regler og gældende lovgivning, herunder også regnskabs- og bogføringsloven.

CISU har indgået en kontrakt med (pt) Willis Towers Watson om forsikringer dækkende hele CISUs virke. Vores forsikringspakke dækker følgende: Arbejdsskade (ulykke, ansvar m.v.), Erhvervsforsikring (løsøre m.v.), Erhvervsrejser, Bestyrelsesansvar og Professionelt Ansvar (rådgivning m.v.). Der afholdes løbende møder med Willis ang. dækning, nye tilbud m.v., og vi har en fast kontaktperson (Key Account Manager) samt adgang til telefonvagt 24/7 m.v.

6.1.2 Økonomisk Sikkerhed

CISU har bankkonti i forskellige banker, hvortil der kun er udstedt B- og C-fuldmagter. Dermed har ingen ene-adgang til konti og CISUs likviditet. Ingen med adgang til netbank har trådløse tastaturer for at undgå hacking og sporing. Hver måned udarbejder bogholderiet bankafstemning for alle konti, som kontrolleres og godkendes af controller. Alle bankkonti indgår i uanmeldte revisorbesøg samt årsrevision ved ekstern revisor. Hvert 3. – 5. år sendes CISUs revisionsopgaver i udbud for at sikre, at revisionsydelse udføres til en god og fair pris, og at CISU ikke forbliver i et kontraktuelt forhold med samme revisorer i en længere årrække. Hvis der er tale om større revisionsfirmaer, dvs. med en stor medarbejder- og partnergruppe, kan samme firma levere revisionsydelser over en længere årrække, så længe der sker udskiftning i personerne, medarbejdere og/eller underskrivende partnere.

6.1.3 Samarbejde om ansattes sikkerhed

CISU har på sekretariatet etableret et sikkerhedssamarbejde imellem ledelse og medarbejdere med en valgt arbejdsmiljørepræsentant. Der gennemføres arbejdspladsvurderinger (APV) med jævne mellemrum iht. reglerne. Sikkerhedsspørgsmål og -initiativer drøftes efter behov samt fast efter hver APV og to gang om året på et samarbejdsudvalgsmøde, hvor ledelse, arbejdsmiljørepræsentant og tillidsrepræsentant deltager.

Den medarbejdervalgte arbejdsmiljørepræsentant forestår APV sammen med ledelsen. Arbejdsmiljørepræsentant står til rådighed for medarbejderne og ledelsen i tilfælde af sager vedr. det fysiske og det psykiske arbejdsmiljø. Det afspejles for eksempel i sekretariatets indretning, i indkøbspolitikker, supervision og retningslinjer i medarbejderhåndbogen og andre politikker og beredskaber.

Sekretariatsledelsen bestræber sig på at være til rådighed 24/7, så den kan kontaktes i tilfælde af sikkerhedsmæssige hændelser.

6.1.4 Fysisk Sikkerhed

Den fysiske sikkerhed på kontoret i Aarhus er understøttet af et fælles Falck abonnement i kontorfællesskabet, Uhuset, inkl. brandslukkere m.v. samt fælles alarmsystem. Alle regler for antal m2 per medarbejdere, udluftning osv. følges løbende, og indgår i APV'en. Der er hæve-sænkeborde, kontorstole og arbejdsudstyr til alle medarbejdere, og særlige behov opfyldes ved begrundet ansøgning og budgetopfølgning.

6.1.5 Kommunikativ Sikkerhed

CISU har en intern IT-gruppe samt en aftale med et eksternt IT-support firma, som varetager alle opgaver vedr. CISUs IT-systemer, herunder telefoni, computere, netværk, servere etc. Der er password på alle computere/arbejdsstationer, ekstra sikkerhed for at tilgå CISUs servere/netværk udefra (via VPN og fjernskrivebord), antivirusprogrammer, og løbende backup. Ved rejser til lande, hvor data kan være en sikkerhedsrisiko, er det muligt at låne "tomme" bærbare, dvs. uden mails, dokumenter samt en mobiltelefon til lokalt simkort etc.

6.2 Sikkerhed på udlandsrejser

CISU har grundig beskrivelse af den sikkerhedsmæssige tilrettelæggelse af - og beredskab ved - tjenesterejser til udlandet, der foretages af medarbejdere, bestyrelse og ansatte i bevillingssystemet. Dvs. rejser hvor CISU har forsikringspligten. Kontraherede eksterne konsulenter/firmaer er som udgangspunkt selv ansvarlige for deres egen sikkerhed og forsikring, men må gerne lade sig vejlede af CISUs retningslinjer. Retningslinjerne fremsendes på anmodning.

7. KLAGE- OG INDBERETNINGSMEKANISMER

7.1 Introduktion, principper & whistleblowerordning

7.1.1 Introduktion og principper

Det er muligt at indsende klager over, eller indberetninger af, kritisable forhold på alle CISUs arbejdsområder herunder forhold dækket af denne adfærdskodeks.

CISU fremmer en åben kultur, hvor tilgængeligheden er nem, processerne for behandling af klager er klare og en afgørelse er begrundet.

Klager vil ikke blive mødt med repressalier eller anden diskriminerende behandling fra CISUs side. CISU vil dog over for personer, firmaer eller organisationer, som dokumenteret rejser falske anklager, kunne iværksætte forskellige typer af konsekvenser, som for eksempel disciplinære skridt mod egne ansatte (advarsel/afskedigelse/bortvisning), afslutning af kontraktlige forhold med bevillingshavere og leverandører, politianmeldelse ved strafferetlige forhold eller rejse erstatningskrav for pådragne skader.

7.1.2. Klage typer

CISUs klage og indberetningssystemer er inddelt i tre typer:

- A. Klager over sagsbehandling i CISUs bevillingssystem
- B. Klager over interne forhold og/eller medarbejdere i CISU
- C. Klager over/indberetning af CISUs bevillingshaveres implementering og forvaltning af deres CISU støttede indsatser både i Danmark og i udlandet, inkl. de medarbejdere der deltager i udførelsen af disse indsatser.

7.1.3 Whistleblower ordning

CISUs Klage og indberetningsadgang inkluderer en whistleblowerordning. CISU anvender denne definition af whistleblowing (fra Transparency International):” *The disclosure of information about a perceived wrongdoing in an organisation, or the risk thereof, to individuals or entities believed to be able to effect action*”.

CISU anerkender, at mennesker, der indberetter uregelmæssigheder eller mistanke om overgreb eller korrupsion kan være underlagt et stort pres. At oplyse om kritisable forhold skal være et sikkert alternativ til at undlade at oplyse. CISU vil gøre Whistleblowers adgang til at informere CISU så enkel som mulig og samtidig, i videst muligt omfang, beskytte Whistlebloweren mod repressalier fra den organisation eller de personer de klager over, som for eksempel kan være deres egen arbejdsgiver eller andre de på anden vis er afhængige af.

CISU vil derfor beskytte en Whistleblowers identitet og gøre sit yderste for beskyttelse mod gengældelse. Der vil ikke være tale om sanktioner overfor forkerte informationer, hvis indberetning viser sig ikke at holde stik. CISU vil dog, over for personer som dokumenteret har rejst falske anklager, kunne iværksætte forskellige typer af konsekvenser som for eksempel disciplinære skridt mod egne ansatte

(advarsel/afskedigelse/bortvisning), afslutning af kontraktlige forhold med bevillingshavere og leverandører, politianmeldelse ved strafferetlige forhold eller rejse erstatningskrav for pådragne skader.

Det er derfor muligt at indberette kritisable forhold anonymt både i CISU og udefra, via formular på hjemmesiden eller telefonisk indberetning anonymt.

Alt efter klagens natur behandles klagen iht. nedenstående procesbeskrivelser.

7.2 Klager over sagsbehandling i CISUs bevillingssystem (Bevillingsklager)

7.2.1 Hvad dækker klagetypen

En bevillingsansøger kan klage til CISU over Bevillingsudvalgets afgørelse, hvis ansøgeren mener, at en eller flere puljeforvaltere, bevillingskonsulenter eller Bevillingsudvalget har begået formelle fejl under behandlingen og eller afgørelsen af sagen.

Der er begået formelle fejl under sagsbehandlingen,

- hvis et eller flere af de juridiske principper eller retningslinjer, som er beskrevet i CISUs seneste opdaterede Adfærdskodeks, punkt 4, ikke er fulgt,
- hvis oplysninger i ansøgningen er blevet åbenlyst misforstået eller fejlagtigt ikke er blevet inddraget,
- hvis et eller flere formelle krav - som stilles til ansøgeren eller ansøgningen i retningslinjer for den ansøgte pulje - er blevet fejlfortolket eller misforstået,
- hvis et eller flere vurderingskriterier - som fremgår af retningslinjer for den ansøgte pulje - er blevet fejlfortolket eller ikke blevet inddraget, selvom det skulle have været det, og/eller
- hvis der er blevet anvendt andre kriterier end dem, der gælder for puljen, eller der er blevet stillet andre krav til ansøger eller ansøgningen end dem, der gælder for puljen.

En ansøger til en bevilling fra en pulje kan derimod ikke klage til CISU over Bevillingsudvalgets afgørelse, hvis ansøgeren mener, at afgørelsen er forkert, fordi en eller flere puljeforvaltere, bevillingskonsulenter eller Bevillingsudvalget under behandlingen af ansøgningen har foretaget forkerte skøn eller afvejninger.

Alle klager over bevillingsafgørelser vil under alle omstændigheder blive formidlet videre i systemet og anvendt konstruktivt i den løbende vurdering af faglig praksis, der gennemføres i CISU i et samspil imellem bestyrelse, bevillingskonsulenter, Bevillingsudvalg og sekretariat.

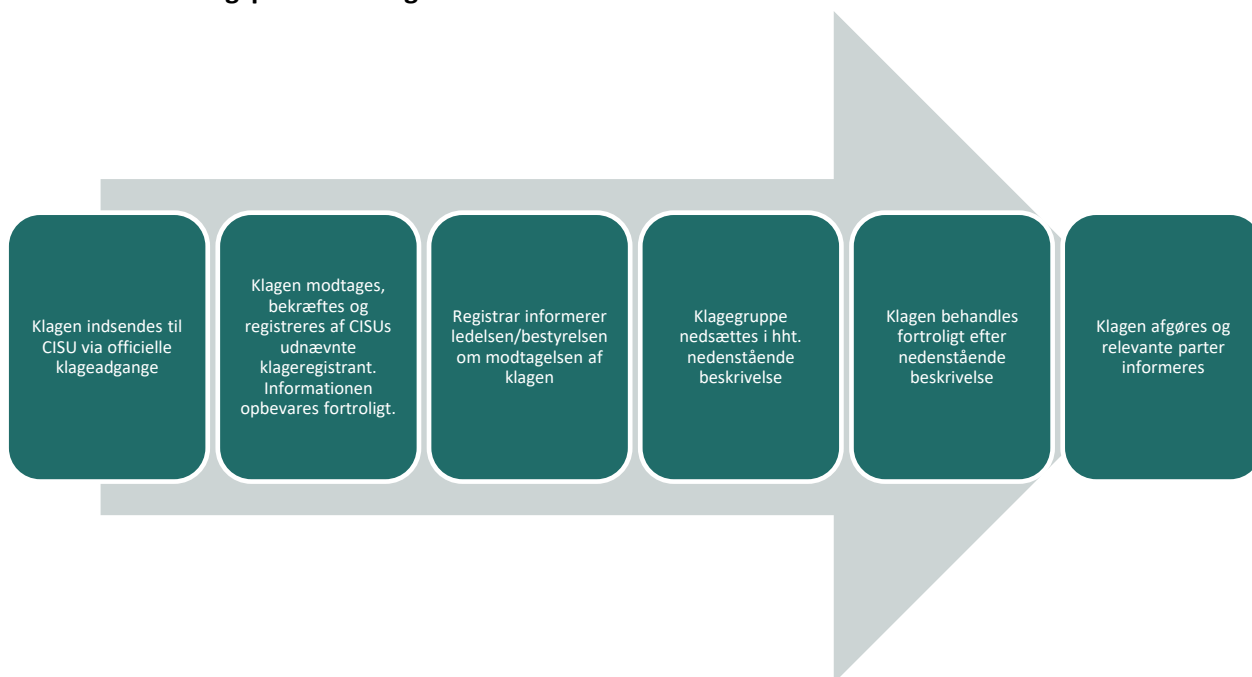
7.2.2 Hvordan klages der

Det er muligt for alle at anvende den særlige online [formular](https://www.cisu.dk/complaint) (<https://www.cisu.dk/complaint>) til at indsende klager. Det er også muligt at sende en mail til complaints@cisu.dk.

7.2.3 Klagefrist

Ansøger kan klage over en afgørelse op til fire (4) måneder efter afgørelsen er modtaget fra CISU.

7.2.4 Behandlingsproces af klager

7.2.5 Klagegruppens sammensætning

Klagegrupper, som behandler klager over sagsbehandling i bevillingssystemet, skal nedsættes således, at bestyrelsen er i flertal, dvs. skal bestå af tre personer; F.eks. forperson el. næstforperson, et medlem af puljegruppen (i bestyrelsen) og en ledelsesrepræsentant. Med bestyrelsen i flertal betragtes klagegruppen som en slags rekursinstans. Bestyrelsens repræsentation i klagegruppen vil ske ifm. bestyrelsens årlige konstituering eller ad hoc efter behov.

Klagegruppen kan i undersøgelse af sagen anmode alle i CISU om medvirken, herunder en repræsentant fra det pågældende bevillingsudvalg, i oplysningen af sagen. I helt særlige tilfælde kan gruppen kontrahere en ekstern ekspert eller lignende i arbejdet med at skabe det bedst mulige beslutningsgrundlag osv.

De generelle regler for habilitet er gældende for gruppens sammensætning jf. pkt. 4.2.2.

7.2.6 Klagegruppens afgørelser

Der er forskellige mulige afgørelser på klagesager ang. sagsbehandlingen, hvor Klagegruppen træffer afgørelse med almindelig stemmeflerhed.

- A. Klagen afvises. Det kan for eksempel ske, hvis
 - der klages over noget, som der ikke kan klages over,
 - klagen over en afgørelse er begrundet med, at afgørelsen er forkert, fordi der under sagsbehandlingen er foretaget forkerte skøn og afvejninger,
 - klager ikke er klageberettiget,
 - klagefristen er udløbet.
- B. Bevillingsudvalgets afgørelse stadfæstes, hvis Klagegruppen kommer frem til, at der ikke er blevet begået fejl i sagsbehandlingen. Stadfæstelse kan også komme på tale, selvom Klagegruppen finder,

at der er begået fejl i sagsbehandlingen, hvis fejlen er uvæsentlig. Det vil sige, at der ikke er nogen reel chance for, at en rettelse af fejlen(e) vil indebære, at afgørelsen vil blive ændret. Stadfæstelsen kan da eventuelt suppleres med kritik.

- C. Sager hjemvises til Bevillingssystemet til fornyet behandling, hvis Klagegruppen mener, at der er begået væsentlige fejl. Det vil sige af en karakter, der indebærer mulighed for, at en fejlfri behandling i Bevillingssystemet vil kunne resultere i en anden afgørelse.

En klagesag kan ikke ende med en afgørelse, der er til skade for klager. Det vil for eksempel betyde, at en klage over en delvis bevilling ikke kan ende med et fuldstændigt afslag.

7.3 Klager over interne forhold og/eller medarbejdere ved CISU

7.3.1 Hvad dækker klagetypen

Enhver kan klage til CISU over kvaliteten af vores arbejde eller mistanke om potentielle overtrædelser som korrupsion, bedrageri, uærlighed, chikane, udnyttelse, misbrug, vold, og anden uetisk adfærd.

7.3.2 Hvordan klages der

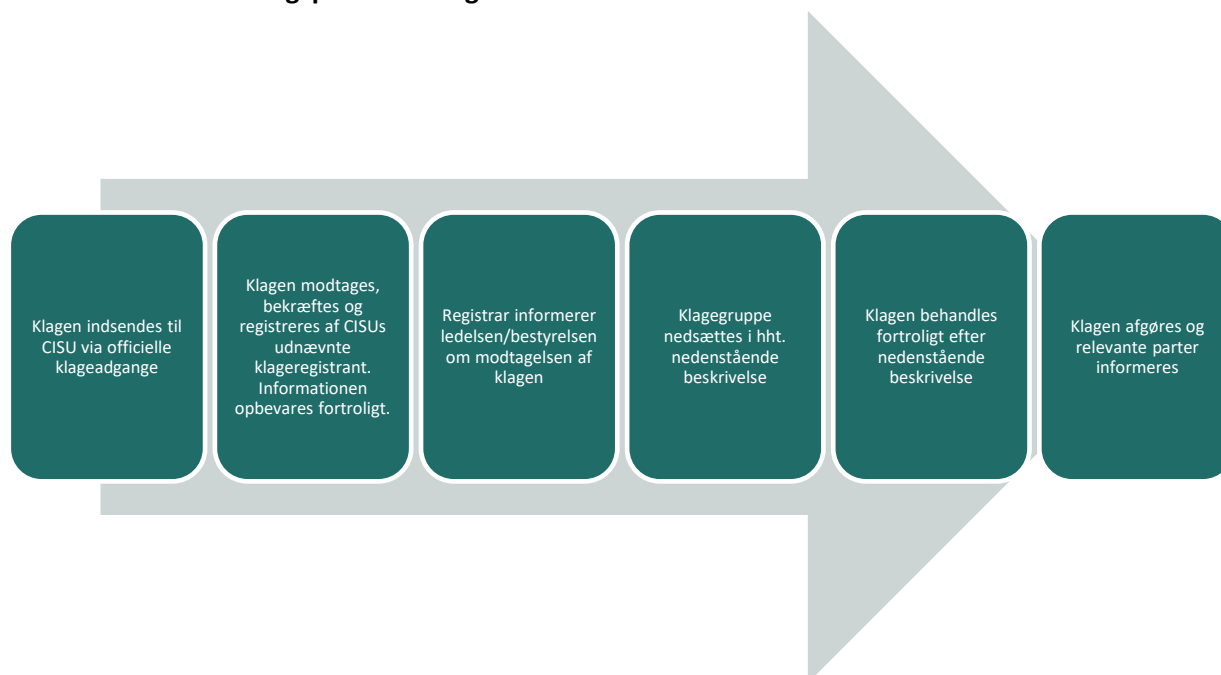
Det er muligt for alle at anvende den særlige online [formular](https://www.cisu.dk/complaint) (<https://www.cisu.dk/complaint>) til at indsende klager, rapportering af mistanke om misbrug og korrupsion samt whistleblowing. Det er også muligt at sende en mail til complaints@cisu.dk.

Det er desuden altid muligt at ringe til en CISU medarbejder og indberette mistanken eller ved et personligt fremmøde.

7.3.3 Klagefrist

Der er ingen fastsatte frister for denne type klager, men skal ske hurtigst muligt.

7.3.4 Behandlingsproces af klager

7.3.5 Klagegruppens sammensætning

Klagegrupper, som behandler klager over forhold og/eller medarbejdere i CISU skal bestå af tre personer; Forperson, næstforperson og en ledelsesrepræsentant. Tillidsrepræsentanten eller anden bisidder efter aftale med den pågældende medarbejder, hvis det er en medarbejder klagen omhandler, deltager i relevant omfang i klagegruppens udredning.

Klagegruppen kan i undersøgelse af sagen anmode alle i CISU om medvirken til at oplyse sagen. I helt særlige tilfælde kan gruppen kontrahere en ekstern ekspert eller lignende i arbejdet med at skabe det bedst mulige beslutningsgrundlag osv.

De generelle regler for habilitet er gældende for gruppens sammensætning jf. pkt. 4.2.2.

7.3.6 Klagegruppens afgørelser

Uanset afgørelsen vil klageren samt evt. andre involverede parter blive orienteret om sagens afgørelse. Endvidere vil Udenrigsministeriet blive orienteret såfremt sagen er relevant for CISUs aftaler med Udenrigsministeriet. Der er tre mulige afgørelser for denne klagetypen.

- A. Afvisning med begrundelse til klager
- B. Henvisning til behandling i sekretariatet eller anden aktør (politimyndighed f.eks.) hvis klagen er legitim, men udenfor klagesystemets mandat, f.eks. klager over arbejdsforhold, kriminelle forhold eller andre HR-relaterede klager der vedrører ansættelsesforholdet.
- C. Sagen afgøres og klager informeres.

7.4 Klager over bevillingshavere og samarbejdspartnere ifm. CISU-finansierede aktiviteter

7.4.1 Hvad dækker klagetypen

Enhver kan klage til CISU over mistanke om potentielle overtrædelser som korrupsion, bedrageri, uærlighed, chikane, udnyttelse, misbrug, vold, og anden uetisk adfærd.

Klager over forhold der ligger inden for indsatser, der er støttet af CISU, skal rejses og behandles så tæt på aktiviteten som muligt. For eksempel bør klager fra målgruppen som hovedregel rettes til den lokale samarbejdspartner. I tilfælde af at samarbejdspartneren er årsagen til klagen rettes den imod det næste niveau, som oftest den danske organisation/bevillingshaver hos CISU. Der kan være flere led i kæden.

CISU modtager og behandler således alle klager vedrørende den danske organisation/bevillingshaver, og kan i nogle tilfælde vælge også at behandle klager eller indberetninger fra både målgrupper, lokale partnere og andre implicerede aktører jævnfør bl.a. CHS (Core Humanitarian Standards).

7.4.2 Hvordan klages der

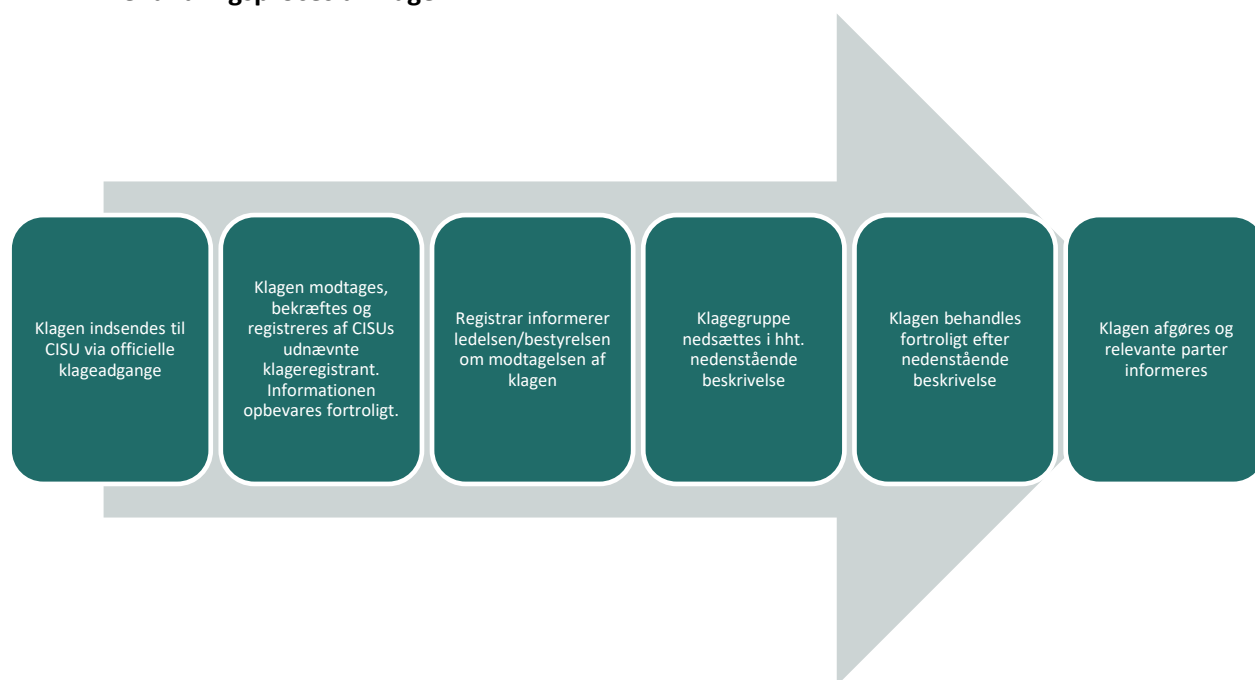
Det er muligt for alle at anvende den særlige online [formular](https://www.cisu.dk/complaint) (<https://www.cisu.dk/complaint>) til at indsende klager, rapportering af mistanke om misbrug og korruption samt whistleblowing. Det er også muligt at sende en mail til complaints@cisu.dk.

Det er desuden altid muligt at ringe til en CISU medarbejder og indberette mistanken eller ved et personligt fremmøde.

7.4.3 Klagefrist

Der er ingen fastsatte frister for denne type klager, men skal ske hurtigst muligt.

7.4.4 Behandlingsproces af klager

7.4.5 Klagegruppens sammensætning

Klagegrupper, som behandler klager i relation til implementering af CISU-finansierede aktiviteter, skal bestå af minimum tre personer; et medlem af bestyrelsen samt medlemmer af sekretariatslederen. Klagegruppen kan efter behov suppleres med relevante medarbejdere fra CISUs sekretariat. Bestyrelsens repræsentation i klagegruppen vil ske ifm. bestyrelsens årlige konstituering eller ad hoc efter behov.

Klagegruppen kan i undersøgelse af sagen anmode alle i CISU om medvirken til at oplyse sagen. I helt særlige tilfælde kan gruppen kontrahere en ekstern ekspert eller lignende i arbejdet med at skabe det bedst mulige beslutningsgrundlag osv.

De generelle regler for habilitet er gældende for gruppens sammensætning jf. pkt. 4.2.2.

7.4.6 Klagegruppens afgørelser

Der er fire mulige afgørelser for denne klagetypen. Uanset afgørelsen vil klageren samt evt. andre involverede parter blive orienteret om sagen. Endvidere vil Udenrigsministeriet blive orienteret såfremt sagen er relevant for CISUs aftaler med Udenrigsministeriet.

- A. Afvisning med begrundelse til klager
- B. Henvisning til behandling hos bevillingshaver eller anden samarbejdspartner
- C. Henvisning til behandling i sekretariatet eller anden aktør (politimyndighed f.eks.) hvis klagen er legitim, men udenfor klagesystemets mandat, f.eks. klager over arbejdsforhold, kriminelle forhold eller andre HR-relaterede klager der vedrører ansættelsesforholdet.
- D. Sagens afgøres og klager informeres.

7.5 Indberetninger ang. uregelmæssigheder og mistanke om korrupsion

Bevillingshavere og deres parterne er forpligtet til at indberette alle væsentlige uregelmæssigheder i forbindelse med implementeringen af deres CISU-støttede indsatser jævnfør teksten i deres bevillingskontrakter og CISUs forvaltningsvejledning.

Indberetninger ang. uregelmæssigheder og mistanke om korrupsion i CISU-finansierede projekter sker iht. Udenrigsministeriets retningslinjer for puljeordninger, bevillingskontrakterne mellem CISU og bevillingshavere samt samarbejdsaftalerne mellem bevillingshavere og partnere. I alle kontrakter og samarbejdsaftaler er det et krav, at følgende antikorrupsionsklausul indgår: ” *No offer, payment, consideration or benefit of any kind, which could be regarded as an illegal or corrupt practice, shall be made - neither directly nor indirectly - as an inducement or reward in relation to tendering, award of the contract, or execution of the contract. Any such practice will be grounds for the immediate cancellation of this contract and for such additional action, civil and/or criminal, as may be appropriate. At the discretion of the Danish Ministry of Foreign Affairs, a further consequence of any such practice can be the definite exclusion from any tendering for projects, funded by the Danish Ministry of Foreign Affairs.* ”

7.5.1 Hvad dækker uregelmæssigheder og mistanke om korrupsion

Uregelmæssigheder kan vedrøre mange aspekter af et projekt, lige fra partnere som er forsinkede med implementering af aktiviteter, rapportering eller tilbagebetalinger, eller uoverensstemmelse mellem afholdte og budgetterede udgifter m.v. Selvom disse ikke nødvendigvis er tegn på eller giver anledning til mistanke om korrupsion, så er det uregelmæssigheder, og disse skal indberettes til CISU. Mistanke om korrupsion kan opstå på baggrund af flere typer adfærd, såsom modtagelse af gaver eller tjenester, lån fra projektmidler, manglende bilag og funktionsadskillelse m.v. Se kapitel 5 for flere beskrivelser og eksempler.

7.5.2 Hvordan indberettes uregelmæssigheder og mistanke om korrupsion

Alle bevillingshavere i CISUs puljer er forpligtede til straks at rapportere til CISU, hvis de opdager (eller får begrundet mistanke om) svindel, korrupsion, misbrug eller andre uregelmæssigheder i forbindelse med bevillingen. Denne form for indberetninger skal ske via dette Skema til indrapportering af mistanke om eller konstateret uregelmæssighed ([dansk](#)) / *Form for reporting irregularities* ([engelsk](#)).

Det er endvidere muligt for alle at anvende den særlige online [formular](#) til rapportering af mistanke om misbrug og korrupsion samt whistleblowing.

Det er også muligt at sende en mail til complaints@cisu.dk .

Det er desuden altid muligt at ringe til en CISU medarbejder og indberette mistanken eller ved personligt fremmøde.

7.5.3 Hvornår indberettes uregelmæssigheder og mistanke om korruption

CISUs bevillingshavere har pligt til straks (dvs. **senest 14 dage efter hændelsen**) at rapportere til CISU, hvis:

- Der opstår væsentlige vanskeligheder med at gennemføre indsatsen, herunder med at overholde det godkendte budget.
- Der opstår væsentlige problemer i forhold til modtagerlandets myndigheder, til partnerorganisationen eller til udsendte medarbejdere.
- Der konstateres begrundet mistanke om tyveri, bedrageri, korruption eller anden misbrug af midlerne.

7.5.4 Behandlingsproces af indberetninger

CISU gennemgår alle indberetninger og registrerer disse i sagsstyringssystemet. Såfremt CISU finder belæg for, at der er begrundet mistanke om svindel, korruption, misbrug eller andre uregelmæssigheder i forbindelse med en bevilling finansieret af midler fra Udenrigsministeriet, er CISU forpligtet til at videresende indberetningen til Udenrigsministeriet. Indberetningen bliver gennemgået med de(n) pågældende organisation(er), inden den sendes til Udenrigsministeriet (UM). Efter gennemgang vil UM informere CISU om, hvorvidt indberetningen sendes videre til Rigsrevisionen og dermed bliver registreret som en såkaldt C-sag (*Corruption/Korruptionssag*). Alle C-sager bliver beskrevet og publiceret på UM/Danidas hjemmeside, med informationer og status på sagen. Der skal udarbejdes opdaterede indberetninger hvert halve år (fra hhv. bevillingshaver og CISU til UM), så længe sagen pågår, dvs. indtil den afsluttes.

7.5.5 Indberetningsgruppens sammensætning

CISU har nedsat en særskilt arbejdsgruppe for indberetninger om uregelmæssigheder og mistanke om korruption. Gruppen består af forvaltningskonsulent(er) og controller, med reference og løbende opdateringer til puljeleder og sekretariatsleder.

Indberetningsgruppen kan i undersøgelse af sagen anmode alle i CISU om medvirken til at oplyse sagen. I helt særlige tilfælde kan gruppen kontrahere en ekstern ekspert eller lignende i arbejdet med at skabe det bedst mulige beslutningsgrundlag osv.

De generelle regler for habilitet er gældende for gruppens sammensætning jf. pkt. 4.2.2.

7.5.6 Indberetningsgruppen, UM og Rigsrevisionens afgørelser

CISU afgør ved modtagelse af indberetningen, hvorvidt der er tale om begrundet mistanke om eller dokumentation for uregelmæssigheder og/eller korruption. Såfremt det vurderes, at der er grundlag for begrundet mistanke eller dokumenterede uregelmæssigheder, og indberetningen sendes til UM, er det udelukkende UM og Rigsrevisionen, som kan træffe afgørelser vedr. sagen. Dette gælder både afslutning af sagen samt ift. om der stilles krav om tilbagebetaling m.v.

En sag kan først afsluttes, når den er tilfredsstillende belyst, og når der er draget tilstrækkelige og effektive konsekvenser, som står i et rimeligt forhold til sagens omfang.

De sager, som CISU behandler pba. rapporteringer og indberetninger, vil løbende blive beskrevet i kort form på CISUs hjemmeside. Som beskrevet ovenfor, vil UM offentliggøre løbende opfølgning og status på sager på UMs hjemmeside, i samarbejde med Rigsrevisionen.

8. ANTI-TERROR

8.1 Introduktion

Det danske Udenrigsministerium kræver, at anti-terror-klausulen implementeres af alle puljeordninger, herunder CISU.

Anti-terror-klausulen afspejler en forpligtelse til at forhindre enhver forbindelse til terrorisme og at overholde internationale sanktioner. Den understreger alvoren af sådanne forhold, idet brud på disse forpligtelser kan medføre ophævelse af aftalen og tilbagebetaling af midler.

CISUs krav til bevillingshavere og lokale partnere:

Det er iht. CISUs puljeregningslinjer den danske organisations ansvar at screene for, at lokale partnere og andre, der modtager tilskudsmidler, ikke er på EU's og FN's terrorlister. I udvælgelsen af partnere skal screening foretages ift. EU's og FN's terrorlister.

CISU har inkluderet Udenrigsministeriets anti-terror-klausul i alle bevillingskontrakter mellem CISU og den danske organisation.

CISU stiller ligeledes krav om, at anti-terror-klausulen fremgår af alle samarbejdsaftaler mellem den danske organisation og samarbejdspartnere i partnerlandet og er beskrevet i CISUs forvaltningsvejledninger til de forskellige puljer forvaltet af CISU.

CISU udbetaler efter anmodning tilskudsmidler til den danske bevillingshaver. Den danske bevillingshaver udbetaler tilskudsmidler til lokale partnere.

8.2 CISUs krav og tilsyn hermed

Kravet om løbende monitorering fremgår af bevillingsbrev sendt sammen med kontrakten til alle bevillingshavere. I bevillingsbrevet henvises til CISUs tilsynsværktøjer, der indeholder screening ift. anti-terror-klausulen.

CISU tjekker altid, at alle Udenrigsministeriets klausuler fremgår af samarbejdsaftaler ved tilsyn med danske organisationer og lokale partnere.

CISU fører aktivt tilsyn med et udvalg af bevillingshavere – både organisationer i Danmark og lokale partnere.

CISU har udarbejdet flere tilsynstjeklister til brug under tilsyn, der dels bruges til det finansielle tilsyn men også til at afdække *accountability compliance* ift. kontrakten med CISU. CISU bruger disse tjeklister ved egne tilsyn med bevillingshavere og opfordrer ligeledes de danske organisationer (bevillingshaverne) til at bruge tjeklisterne i deres løbende tilsyn med deres lokale partner (den implementerende organisation).

CISU deler tjeklisterne på hjemmesiden, hvor alle ressourcer til forvaltning af bevillinger i øvrigt ligger.

En fast del af tilsynet er dels tjek af, at samarbejdsaftalen indeholder anti-terror-klausulen dels en afdækning af hvilke procedurer organisationen har for at sikre sig at der ikke samarbejdes med parter på EU's og FN's sanktionslister. Resultatet af tilsynet dokumenteres i en tilsynsrapport.

I forbindelse med CISUs tilsyn hos lokale partnere gennemføres spot checks samt vurdering af deres finansielle system og kapacitet. Desuden indhentes evt. dokumentation/rapporter fra den danske organisations løbende tilsyn hos de lokale partnere.

8.3 CISUs anti-terror initiativer og kapacitetsopbygning

CISUs kurser styrker partnerens kapacitet til forsvarlig forvaltning af bevillinger. Heriblandt kan nævnes følgende kurser, der sædvanligvis udbydes halvårligt:

Accountability og ansvarlighedsprincipper: Deltagerne får indsigt i, hvad der forventes af organisationer mht. accountability, dvs. ansvarlighed i organisationens arbejde/projekter og forvaltning af midler. Kurset vil give deltagerne gode råd og eksempler til udvikling af de nødvendige principper, procedurer og politikker samt dele erfaringer. Herunder politikker og procedurer for følgende områder: Anti-korruption, Safeguarding: Beskyttelse og forebyggelse mod seksuelle krænkelser, udnyttelse og magtmisbrug (PSHEA), Sikkerhedsprincipper og klagemekanisme samt Anti-terror og børnebeskyttelse.

Managing grants from CISU: Kursets målgruppe er nye bevillingshavere i CISUs puljer og gennemgår alle de forvaltningsmæssige krav, der er til forvaltning af bevillinger. Det inkluderer anti-korruption, safeguarding, anti-terror og børnebeskyttelse. Kurset afholdes på engelsk og både den danske og lokale partner opfordres til at deltage.

Det gode projektbesøg: Kurset giver en introduktion til den danske organisations tilsyn med den lokale partner – både fra Danmark og lokale besøg. CISUs tjekliste til tilsynsbesøg gennemgås – herunder kravet til anti-terror politikker og procedurer.

8.4 CISUs anti-terror screening

CISU screener partnere, samarbejdspartnere, leverandører og andre på EU's og FN's terrorlister via følgende links, som opdateres løbende:

EU: <https://data.europa.eu/data/datasets/consolidated-list-of-persons-groups-and-entities-subject-to-eu-financial-sanctions?locale=en>

FN: <https://main.un.org/securitycouncil/en/content/un-sc-consolidated-list>